

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Nzambi ya Lulendo — Longoku kia Kibuku mu KJV ye Numeru za Strong

**YISU KABANGA BOZINGA WAWU MU BETELEMU — MVOVO WA BATATU, MBASI YA MFUMU,
MABAYA MA ISAKA**

Malongi ma Fundamentu ma Nkand'a Nzambi — Nsangu Zambote za Yesu Kristu

MVOVO WANTWALA

Kitini kiaki kiyuvula nani Yesu kena, itatikanga mu lugangu, kwa Nzambi wavova, "Yeto tukanga muntu mu mfwilulu yeto." Kilanda muna mbasi ya Mfumu, ona bantu babaka kiese mu meso ye tanga yena Nzambi. Kimanisa mu nti wabikwa kwa Isaki, mwana yandi mosi ka Abalahami kazolele. Mvutu yawonso yikwenda mu Nkand'a Nzambi kiben, mu mambu ma Nkand'a Nzambi kiben.

NGIUUVU TATU ZI LONGOKO YAYI ZIVANA MVUTU:

1. Kana Nzambi widi mosi, nani i "beto" bantuba mu Kuyantika 1:26?
2. Nani wu mbasi ya Mfumu, wu bantu bamonene luse ye luse ye babokidi vo Nzambi?
3. Mbi nti wutulwa va mbata Isaki, mwana wandi mosi kaka, wusonganga ku ntwala?

NSENGO A NTWALA

Isaiah 9:6

MWANA WUBUTUKIDI, MWANA WUVEWULU --> NKUMBU ANDI WELA TEDOLO NZAMBI WA NGOLO.

Nsungu za mvu nkama tsambwadi tuka kubutuka kua Yesu, mbikudi wumosi wasonika ti mwana wowo wela tedulu Nzambi wa lulendo. Mwana Yesu wu lekele mu vwa kia bibulu. Tanga mvovo wowo nsualu-nsualu. Mavovo mama masonga malongi mamvimba ma nlongoku wawu.

A. NZAMBI WUYIKA "TUVANGA" — NZAMBI MOSI, VAVA BABAKA MU YOLUKA

A1. Genesis 1:26

TUVANGA MUNTU MU MFWETE YETO, MU KIFWANI KIETO --> DIAWU NZAMBI WAVANGA MUNTU MU MFWETE YANDI.

(Mabanza mama: Tanga Kadika 1:26 ye Kadika 1:27 va kimosi. Kubula ko luviakunu luidi va khatika mikanda miami miodi. Kadika 1:26 wutuba "beto" ye "ki eto." Kadika 1:27 wutuba "kifwani kiandi mosi" ye "Nzambi wuvanga," bibio bi kimosi kaka. Kibundu Kimvimba kitele mikanda miami miodi va kimosi kondwa lusansu. Kibundu Kimvimba kitubidi kaka biawu bibio.)

A2. Genesis 3:22

MUNTU WUKITUKA BONSO MOSI MU BETO, MU ZABA BOMBOTE YE MBI.

A3. Genesis 11:7

TUKULUKA + TUVUNGA LUDIMI LUAWU.

A4. Isaiah 6:8

NANI NDIENDA FIDISA + NANI WELA KWENDA MU DIAMBU DIETO?

(Mabanza mama ya munu: Tala mbote-mbote muna Yisaya 6:8. Yisaya 6:8 idi ye mitindu miole muna kimosi kia diambu: "Nani ndietuma" ye "nani wela kwenda mu diambu dieto." Muntu mosi wowo wutubaka wusadilaka mvovo wa kimosi ye wa bawombo va kimosi. Diadi ka diambu dia disumu dia sonikina ko. Diadi ka Nzambi wusadilaka mvovo wa bawombo mu diambu dia kumvovila yandi mosi kaka ko. Kifu kiokio kimwekanga mbala zingi, muna mikanda miayingi mia Nkand'a Nzambi, mu bitangu biayingi biamvioka.)

A5. Deuteronomy 6:4

WA, O ISALELI: MFUMU NZAMBI ETO I MFUMU MOSI.

(Mabanza mama vekula: Malongi 6:4 (Deteronome) yidi yinyadila nlongokolo wawonso. Nzambi widi wumosi. Kuisi ko nzambi zizole. Kuisi ko nzambi zitatu. Kuisi ko nzambi zingi. Kadika mvese muna nlongokolo wawu wumonisa Nzambi wa zole, widi utangwa mbi. Malongi 6:4 (Deteronome) yidi dimbu kia kuvekula diambu diodio. Tala mvovo wa Kiyibulu wusadulwa muna mvese wawu mu diambu dia "mosi." Mvovo beni i echad. Echad i mvovo wumosi wusadulwa mu tuba ti masika ye nsuka i lumbu KIMOSI, ka diambu ko lumbu kidi ye bipholo biole. Echad diaka i mvovo wumosi wusadulwa mu tuba ti bakala ye nkento andi bidi NITU YIMOSI, ka diambu ko bawu babole. Kadika Nkand'a Nzambi wusobula mvovo wa "mosi" wulenda simba muntu wumosi mu kati diandi. Kuna Ngenesi 1:26 kusonama Nzambi wutuba: "tuvanga.")

A6. Isaiah 45:5

MINU MFUMU + KAVAKWA WANKAKA KO + KAVAKWA NZAMBI WANKAKA KO VANA NDAMBU AME.

(Mabanza mama ma mu nzo ame: Yesaya 45:5 wieti tuba diambu diankaka dia kieleka kiaki. Nlongokolo wawu wela vengi ko Yesaya 45:5. Nzambi wieti tuba mbote vo kuena Nzambi wunkaka ko vana ndambu andi. Konso diambu diakubakana mu nlongokolo wawu mu mabaya mankaka malembo lenda kubudika Nzambi wa nzole. Diambu diakubakana kieleka mu nlongokolo wawu didi diambu diambote yo dia lusundu vioka Nzambi wa nzole. Nlongokolo wawu wela bakala Nzambi mosi wu kudizabikisa kwa batu.)

B. NA MOSI WUNTELWA MBASI A MFUMU — WUNTELWANGA MPE NZAMBI

Dyambu dya Kiyibulu disokolwa vo "mbasi" i malak (H4397). Malak i muntu wutumwa. Malak i nkumbu ya kisalu kia muntu wutumwa, ke i kimuntu kiandi ko. Tala mambu Nkand'a Nzambi kevanga mu muntu wutumwa wowo mu masolo mena kuna nsi.

B1. HAGARI MU NSITU — YENDA KUNZIKA DIZINA DIANDI

Genesis 16:7

MBASI A MFUMU WUTUBA VO: MONO NKUYIKISA NKUNA AKU KUNENE.

Genesis 16:13

YANDI WUBOKA DIZINA DIA MFUMU DIANDI WUTUBA KWANDI, NGEYE NZAMBI WUNMONA.

(Ebanza diame biobio: Mambu mole muna Kimwanga 16 mafwene bika ntangi katelama. Kiantete, mutu wowo babieti "mbasi a Mfumu" wutuba vo "Ndiela wokisa nkuna aku." Mbasi a Mfumu kasonganga ko vo "Mfumu wela wokisa nkuna aku." Mbasi a Mfumu wutubanga banga yandi kaka wowo wela vanga diambu diodio dia wokisa. Kimwanga zole, mukanda wawu wa Nzambi, ka mbanzu a Hagala ko, wubieti mbasi yayi a Mfumu "Mfumu wowo wamvovila." Hagala wubieti mutu wawu mosi vo "Ngeye Nzambi." Nsoniki wa mukanda wa Kimwanga wukilikisa ye mbanzu a Hagala.)

B2. KOKO KIA VA ZULU KIA IZAKA — YANDI WADILA NDEFI MU YANDI VEKA

Genesis 22:11

MU KUMA KINA WUSIEDI KO MWAN'AKU, MWAN'AKU WAMOSI KAKA, KWA MINU.

Genesis 22:15

MU MONO KAKA NDIZUNGA NDEFI, TUBIDI MFUMU --> MU NKUNA'AKU MAKANDA MAWONSO MA NZA MELA SAKUMUNU.

(Mabanza mama: Yindula zinzambukusu zole muna Kinesi 22:11-18. Nzambukusu yantete i "Wusia vengila mwan'aku kuida MONO." Abalahami wuba yekula mwan'andi kuida Nzambi. Mutubi mu nzambukusu yayi wutuba vo mwana kasia vengulu ko kuida mutubi. Nzambukusu yamvuka i "Mu minu veka ndidila ndefi, tuba Yave." Mu ntangu yakala, mutu wudilanga ndefi mu dizina di mutu wunneni ku yandi. Nsadisi wuvangama wunatanga kaka nsangu kadilanga ko ndefi mu dizina kiandi veka. Nsadisi wuvangama kasonikanga ko nsi'a ndefi mu dizina di kithumusu ki Nzambi. Baevele 6:13 keti songa bila. Baevele 6:13 keti tuba vo Nzambi wudila ndefi mu niandi veka. Baevele 6:13 keti songa bila: "bila kalendi ko dila ndefi mu mutu wunneni ku yandi.")

B3. YAKOBO WUNUANINA MUNTU — YE WUTEDILA KISIKA "LUSE LUA NZAMBI"

Genesis 32:24

MUNTU WUMOSI WUNWANA YANDI --> KILENDI KUYEKULA KO, ENATI KUKISAKUMUNANGA.

Genesis 32:28

KALA MFUMU NGE VWANDA NGOLO YA KUNWANA YA NZAMBI --> MONO MMONA NZAMBI KU MESO NA MESO, YE MOYO WAMI WASUNGWA.

(Mabanza mama ya kimonho: Sonama kia Genesisi 32 kibokidi mutu wawu "mutu." Mutu wawu wubundanga ye Yakobi wutubidi vo Yakobi wena ye lulendo YE NZAMBI. Yakobi wubikidi ntoto wawu "ilu kia Nzambi." Yakobi wutubidi vo luzingu luandi luvukuswa. Yakobi wuyuvudi mutu wawu dizina. Yakobi kasakidi ko dizina, kansi kiyuvu kaka bavutudila yandi. Sungamena kiyuvu kiaki kikondwa mvutu mu diambu dia dizina. Kiyuvu kiaki kiviokidi diaka, mu buku yankaka ya Kalulu, mvu miayingi kuna manima.)

B4. KISINA KIAZIMA — MBASI WINA VO MONO I MONO

Exodus 3:2

MBASI YA MFUMU MONEKA MU MBAZU YA TIYA --> NZAMBI TELA YANDI VANA KATI KIA NTI.

Exodus 3:14

MONO I MONO --> MONO I MONO KATUMINA MONO KUAKU.

(Mabanza mama ma kimutu: Kuenda 3:2 ke tuba ti mbasi ya Mfumu. Kuenda 3:4 ke tuba ti Mfumu, ye Nzambi. Nti mosi wina, tiya kimosi, ye ndinga yimosi ke monika mu mavesi mama mole, na kati ya mavesi ya iya. Kadi Nkand'a Nzambi ke bakila diambu diadi ve bonso lukumbu. Ndinga yina yimosi bosi ke pesa dizina ya Israeli ta natanga mvu ka mvu: MONO NGE MONO NGE.)

B5. MANOWA YE NKAZI ANDI — DIZINA DIASIWUMISA

Judges 13:3

MBASI ANDU YEHOWA WAMONIKA KUNA NKENTO --> NGEYE WELA BUTA, YE BUTA MWANA-BAKALA.

Judges 13:17

BUBI WUNYUVULA BUAWU MU DIZINA DIAMI, MU DIAMBU DI DISUEKAMA?

Judges 13:20

MBASI A MFUMU WATOMBUKA MU MBAZU A DIAMBU --> BETU TUELA FWA KIETIKA, KADI TUMONA NZAMBI.

(Ngindu zyame zibene: Mambu matatu meti monika mbote mu Nsiku 13. Manowa wulomba dizina, mutindu Yakobi kavangila mu Ngenese 32. Dizina disuekwa kwa Manowa diaka, kuna ntangu yayi ye kikuma kilombwa. Mvovo wa Chihebeleo wuvananga kikuma kina i piliy (H6383). Kibulu ki KJV kisekula piliy vo "kisueki." Piliy nsundu andi i diambu diluta nzayikusu, diambu dikondwa lenda zabakana. Piliy watukanga muna mfunu mosi ye pele (H6382), mvovo wusekulwanga vo "Wu Nzitusu" mu Yisaya 9:6, kuna mwana wubutukila beto pe wuvanwa dizina. Mbasi yayi ya Mfumu, i yandi wukwenda ku yulu mu mvyoka wa lupangu. Nzeyila ya Manowa yandi kibeni, kasi vo "tumweni mbasi" ko. Nzeyila ya Manowa i vo, "tumweni Nzambi.")

B6. MFUMU WA MASODI KUNZIA YERIKO — WASAMBILA, YE NSAPATU ZIKATUKA

Joshua 5:13

YOSUA WABWA VA LUZINGU YANDI VA NTOTO, YE KASAMBILA --> KATULA KIBATA MU KULU KIAKU; SADI KIALE WATELAMA KUNA KISANTU.

DIMBU DYANKAKA, KISIKA KIMOSI — babakala buadi bakambu vo bakatula zisapatu zawu

Exodus 3:5

KATULA BINKALA BIAKU VA MALU MAKU, KADIAMBU KIA VATA KIOKO WITELAMA I VATA KIA NLONGO.

(Mabanza mama ya munu: Tala mbila yimosi, mu mvovo mimosi, yina wavana kwa babakala buole va zithangu ziswaswana ye mvu zoole yamvioka. Va nti wa kilanda, mbila yiba mu ndinga yoyi Nkand'a Nzambi wutedilaka Yave ye Nzambi. Ku Yeliko, mbila yiba mu bakala kiba katele muna nsobolo ye mbele muna koko. Bakala kiaki kiba ku Yeliko kiyambulwidi Yosua kabwa va ntoto ye kasambila bakala kiaki. Bakala kiaki kiba ku Yeliko kasievidi ko Yosua mu kunsambila. Fiongunisa diambu diadi ye diambu di mbasi ya kiedika yivanganga eyi bakala keti sambila mbasi beni. Mbasi wutuba: "Munu ndidi kisadi ya kimosi ye ngeye" (Nsongolo 19:10). Mbasi wutuba: "Sambila Nzambi" (Nsongolo 22:9). Yoane wumekamekaka mu sambila mbasi mbala zole. Mbasi wusievidi ko lusambulu lwa Yoane mbala zole. Kadi mutu ko wusievidi lusambulu lwa Yosua ku Yeliko.)

B7. VAVA TESTAMU YA MPA YITUBAKA DIAMBU DIA KIENZO KIAKI

YOWANI 1:18 Kadi mutu kamuenieti Nzambi ko vayi Muan'andi wumosi kaka widi va ndambu yi Tata, niandi wunzabikisidi. [G1834 exegeomai ▀] [G3439 monogenes ▀]

KADI MUNTU KAMONA NZAMBI KO NA NTANGU YOSO --> MWANA MOSI KAWUTUKA KAMWENISA YANDI.

YOWANI 5:37 Tata, mutu wowo wuthuma, niandi veka wutelama kimbangi mu diambudiamu. Vayi luwilu ko mbembo'andi andi lumueni ko zizi kiandi

VAYI LUWILU KO MBEMBO'ANDI ANDI LUMUENI KO ZIZI KIANDI.

1 TIMOTE 6:16 Niandi kaka, ka kafuanga ko, wumvuandanga va kienzila kilendi baka bu fikumunu ko. Mutu kammuenieti ko ayi mutu kalendi kummona ko. Niandi vuidi nzitusu ayi lulendo mu mimvu mioso. Amen!

YANDI VWANDA MU KIEZE KIA KIKALA MUNTU LENDA FIKAMA KO --> YANDI KIKALA MUNTU MOSI MONA, KADI LENDA MONA KO.

Buabu, tula bipandu biole bia Nkand'a Nzambi va kimosi ye tanga bipandu biole biobio va kimosi.

Testama Yankulu tubanga, mbala na mbala, vo batu BAMONA muntu wowo, bayoluka yandi, badia va ntuala andi, banwana yandi, ye bazinga.

Kimvovo kia Nkand'a Nzambi ya Mpa kinsonga, mbote-mbote ye nzikuku tatu, vo kadi ko muntu wumonene Nzambi Se, ye kadi ko muntu wulenda mona Nzambi Se.

Mambu mole mama i makieleka. Muntu wowo bantu bamona mu Kalulu Kikhulu ye Tata wowo bantu balendi mona ko basi bawu muntu mosi ko. Yoane wutuba nani widi muntu wowo wamonwa. Yoane wutuba vo muntu wowo wamonwa i Mwana wa mosi kaka wubutuka, Mwana wowo widi mu ntulu a Tata. Yoane wutuba vo Mwana wa mosi kaka wubutuka wunatanga Nzambi Tata ku nganda kuna Nzambi Tata kalenda monika.

[MALVERSE MAKUNGANANU—KUËNZA KIMOSI KO KIVOVA DIADI KIAUKA]

(Makanisi mama: Keba ye kuenda mu kieleka vava, kadi vava kuandi muntu kalenda yantika kubuedisa mu Nkand'a Nzambi. Diambu diyikama MU MPASI-MPASI: Nkand'a Kala kibeni ukuntedilanga muntu wowo wafidusu Mfumu ye Nzambi, ye batu bawu bawenene muntu wowo wafidusu betuba diambu dimosi. Diambu diodi ka disi luyantiku ko. Diambu diodi diawu mambu masonama disonga. Diambu diBAKAMA MU KUTOMASA MASONO: e vo muntu wowo wamonika mu kaka i Muana. Kadi kasina kimosi ki-vesi kikuntuba: "mbasi a Mfumu mu Kuyantika 16 i Yesu." Diyantiku diadi dibakama mu tulanga Yowani 1:18, Yowani 5:37, ye 1 Timoteo 6:16 vana ndambu ye masonuku ma Nkand'a Kala ye ku yuvula nani wamonika. Mu diadi kimosi bikini ekiele mo, ye bikini bidi vana.)

B8. MBASI UNA VWANGA MFUMU WAMONEKA DIAKA KU NSUKA A NKANDA WA KALA

Malachi 3:1

NGE FIDISA NTUMUA'AMI + YANDI KAKUBIKA NZILA KU NTUALA'AMI --> MFUMU KAKWIZA MU KINSIKISI KU NZO'ANDI YANZAMBI, I NTUMUA YA NGUEDI.

Mona kimosi ye kiaka, diambu dimosi — mvuala wusilulu, ye mvuala wuzabikini

MALAKO 1:2 banga busonimina mu nkanda mbikudi Ezayi: Tala! Ndiela fidisa mvual'ama ku ntual'aku, niandi wela kubika nzil'aku. (3) Yawu mbembo yi mutu wunyamikina mu dikanga: Lukubika nzila yi Pfumu, Luludika minsolo miandi. (4) Yowani wuyiza, wuba botikanga mu dikanga ayi wuba tubanga ti: "Bika lubotama mu diambu di monisa ti lubaludi mavanga; buna Nzambi wela kululemvukila mu masumu meno."

TALA, NDIETI FIDISA MVUALA AME VA NTUALA KUAKU --> LUKUBIKA NZILA A MFUMU.

(Mabanza mama ma kibeni: Malaki 3:1 ke tanga bantu zole batumuinu mu mvese mosi. Mutu wa ntete watumuinu wenda ku ntuala mu kubika nzila. Mutu wankaka watumuinu ke tedibua "Mfumu" ye "mvubi wa luwawanu." Mutu yayi wa zole watumuinu i wina ke kwiza ku Nzo Nzambi ya Mfumu yandi kibeni. Maliko ke yantika Nsangu Zambote ya Maliko mu ku tanga diambu diodi mu Malaki 3:1. Maliko ke tanga mutu wa kubika nzila vo Yoane, mu ntoto wa mbwaki. Diodio ke bika mutu wa zole watumuinu kondwa nkumbu ku Maliko mu ntangu yina. Kesikulu ya Ntete ke sukisa ye vingila mvubi wina i Mfumu. Kesikulu ya Mpa ke yantika ye mvubi wina kibeni ke kota mu nzila.)

C. NLONGO WUTUDULU KUNKATI DIA MUANA MOSI KA — ABALAHAMI YA ISAKI KUNTOMBE

C1. Genesis 22:2

BONGA WOWU MWAN'AKU, MWAN'AKU WA MOSI KAKA ISAKI, WOWU WUZOLA --> TAMBIKA YANDI KUNA MU KIYUKU KIA NKALU.

C2. Genesis 22:6

ABALAHAMI WABONGA NKUNI ZA DIKABA DIA YOKA, WAZIDIKA VA MBATA ISAKI MWAN'ANDI --> BAWU NSOLE BAKWENDA VA KIMOSI.

(Mabanza mama: Mu Kenese 22:6, tata kasimbanga ko nti. Isaki niandi wunatanga nti va mbata mongo. Abalahami wela tula Isaki va yilu nti wowo. Mvovo wa Kiyibeleo mu diambu dia nti wowo i ets (H6086). Ets i mvovo wa mbadi wu nti wu moyo. Ets i diaka mvovo wa mbadi wu mabaya makabu. Ets i mvovo wowo wumosi wusadilwanga mu diambu dia nti wu moyo. Ets i mvovo wowo wumosi wusadilwanga mu diambu dia nti wowo wuba va khatikati dia kianga.)

C3. Genesis 22:7

KUNKI KUENA MWANA-MEME MU MAKABU MA NTINU? --> NZAMBI KELA KUVANA MWANA-MEME.

C4. Genesis 22:13

MPAKALA WA MEME WABAKUKU MU NSITU KUA MPAKA ZANDI --> KAYIMBIKA KUAKI MU TAMBIKA MU KIMENGA MU FWANANA YA MUANANDI.

Genesis 22:14

KUNA MONGO WA MFUMU BILA KUMONIKA.

(Mabanza mama: Yindula diaka kiuvu ki'mwana muna Ntangu 22:7: kwe kidi mameme? Abalahami wuvutula kiuvu beni. Mvutu wa Abalahami wutelama kuna ntima ka kazabanga ko. Abalahami wutuba vo, "Nzambi wela kubika mameme mu diambu diandi mosi mu dimenga dia yoka." E mambu momo malenda songa mansundu mole. Nsundu wumosi wawu vo, Nzambi wela baka mameme mu diambu diandi mosi. Nsundu wunkaka wawu vo, Nzambi wela kubika yandi veka mu diambu di mameme. Kiawu kina Nzambi wubikila lumbu kina i MPAKASA, ka mameme ko. Mpakasa i mbudi yifueni ye yikinene. Mpakasa yayi yifua mu fulu ki mwana, wukangama muna mansongo. Kiuvu ki Isaka kivutuka mu mbandu mosi

vana mongo. Kiuvu ki Isaka kisiala diaka mu mbandu yankaka. Mameme masiala mu vutuka. Abalahami wutubila fulu kiaki ye nsilulu muna ntangu yinkuiza: "muna mongo a Yave miemo mwena mu monika."

NZILA YANKAKA, KISALU KIMOSI — mwana wanata nti, ye Mwana wanata kulusu.

Genesis 22:6

ABRAHAMA VWIKA NKUNI VA ZULU KIA ISAKA, MWANA'ANDI --> BAWU BOLE BAKWENDA VAMOSI.

YOWANI 19:17 Wutotuka ayi wunata dikulusi diandi, wuyenda ku buangu kibabantedilanga: "Mvesi wu ntu" bu dinsundula mu ki Ebelewo: "Ngolongota".

WUTOTUKA AYI WUNATA DIKULUSI DIANDI, WUYENDA KU BUANGU KIBABANTEDILANGA.

YOWANI 19:18 Kuna bambandila va dikulusi va kimosi ayi batu buadi bankaka: wumosi ku lumoso, wumosi ku lubakala; Yesu va khatitsika.

KUNA BANSUZIKA YANDI VA KULUZU + YESU VA KHATIKATI.

(Mabanza mama: Tata mosi, mwana mosi kaka mono tata kazolanga, mongo mosi, nti batulanga va mongo ya mwana yandi mosi, ye mwana kekwendaka ku zulu ye nti wau va mongo andi. Diambu diadi divangama mbala zole muna Nkanda ya Nzambi. Mbala ya ntete, muna Kimwanga 22, Nzambi wasimbisa mbele. Nzambi watula mbuta ya mbeni va fulu kia mwana. Mbala ya zole, va kulunsi, kadi mosi ko wasimba lufwa. Mbala yayi, Mwana wakala mbuta ya mbeni. Tala diswaswani dinkaka vakati kwa bimonwa biozole. Isaki wayuvula, "kwe kadi mameme?" Kiuvu kia Isaki kiabakala ko mvutu lumbu kiakina. Mvutu wizidi na nsuka, va Nlangu Yordani, muna nua a Yoane. Yoane wasonga nlembo wandi va muntu mosi wukwendaka kuna kwidi yandi.)

C5. YOWANI 1:29 Mu lumbu kilanda, Yowani wumona Yesu wunkuiza kuidi niandi, buna wutuba: — Tala, Muana dimemi di Nzambi wumbotulanga masumu ma nza.

BUNA WUTUBA: —TALA, MUANA DIMEMI DI NZAMBI WUMBOTULANGA MASUMU MA NZA.

C6. Genesis 22:2

YOWANI 3:16 Bila Nzambi wuzodila ngolo batu va nza, diawu kavanina Muan'andi wumosi kaka muingi woso mutu wukunwilukila kabika bungana vayi kabaka luzingu lukalumani.

[G3439 monogenes ■]

MUANA'AKU MOSI KA, WUZOLA --> WUVANA MUANA'ANDI MOSI KA BUTUKA.

C7. Ba Ebelewo 11:17 Mu diambu di minu, Abalahami wutambika Isaki banga dikaba diyoko mu thangu Nzambi kantota. Niandi wutambula tsila vayi wuba wukubama mu tambika muan'andi wumosi kaka. (18) Ka diambu ko Nzambi wunkamba: Mu Isaki wela bakila nkuna. (19) Abalahami wumona ti Nzambi beki lulendo lu fulukisila Isaki mu bafua. Bukiedika Abalahami wutambula Isaki bu bamfulukisa.

WUTAMBIKA MWANA'ANDI MOSI KAKA --> WABANZA TI NZAMBI WULENDA KUMFULUKISA, KATUKA KWA BAFWA.

(Ebanza diame biobio: Nsoniki wa mukanda wa Ba Ebreu wasadila mvovo wamosi wa Kingeleki wa Isaki wowo Yowani kasadila mu diambu dia Yesu. Mvovo wowo i "muana wa mbutukulu yamosi kaka," monogenes (G3439). Nsoniki wa Ba Ebreu wutusonikina mana Abalahami kabanzanga muna nzila kuna mongo. Abalahami wasongidi vo Nzambi wulenda vumbula muana muna lufwa. Abalahami wakamba baleke vana mbata dia mongo: "Minu ye muana tunkuenda kuna, tunsambila, ye tunkuiza kwenu diaka." Abalahami wavingila vo wela vutuka kuna mongo yandi ye Isaki. Abalahami wavana Isaki, boso buna nsoniki wa Ba Ebreu kasongila, "mu kifwani." Kifwani vava disonganga kifwani voti dimbu. Lumbu tatu bu buna nkanu wawaikanga, muana wowo wafwana ye lufwa wavutuka moyo.)

MAMBU MA KISIKA — dibundu dia lusadusu, ke diambu ko dilongwa mu kieleka mu mikanda

2 Chronicles 3:1

SALOMO WUYANTIKA TUNGA NZO A MFUMU KU YELUZALEMI KU MONGO MORIYA.

[MALVERSE MAKUNGANANU—KUËNZA KIMOSI KO KIVOVA DIADI KIAUKA]

(Mabanza mama: Kuyibuka 22:2 keti tanga vwawu Nzambi kafidisa Abalahami vo nsi ya Moliya. 2 Kronika 3:1 keti tanga vwawu Salomo katungila nzo Nzambi vo mongo Moliya, ku Yelusalemi. Diawu mongo wa lufwa lu lufwilu lwa Isaki ye

mongo wa makabu ma tempelo mamonso ma kunima badi ye nkumbu yimosi. Yelusalemi diaka i divata dimosi diodi masodi mabakidi Yesu va nti wa lufua kuna nganda dia bibaka bia divata. Longa kaka mambu tanganwa mu masono. Masono kasi tuba ko vo Ngolgota wawu i ditadi dimosi ye Moliya. Masono kentubanga vo nkumbu yimosi, mongo mosi wa mongo mia, ye divata dimosi. Mambu ma Abalahami mandi mosi ma bakala i vo "mu mongo wa Yave dimonika." Abalahami wa tuba mambu mama mu thangu yena ku ntwala.)

KUSUKINA

YOWANI 8:56 Dise dieno Abalahami wumona khini bu kayindula ti wulenda mona lumbu kiamu; wumona kiawu ayi wumona khini yiwombo. (57) Bayuda bankamba: —Ngeyo kudukisidi ko makumatanu ma mimvu, vayi buabu wulembo tubi ti wumona Abalahami! (58) Yesu wuba vutudila: —Bukiedika ndikulukamba ti tuamina Abalahami kabutuka, buna minu ndidi. (59) Bu katuba mambu momo, batota matadi muingi banzuba vayi Yesu wusuama ayi wutotuka mu nzo Nzambi.

TUAMINA ABALAHAMI KABAKALA, MONO NGE --> BUNA BABONGA MATADI MU KUNLOZA.

(Ndinga zami zibene: Tula bimonika biobio biadi va kimosi ayi bika luswaswanu lulonga. Va kisinga, ndinga yitotukanga muna tiya yitubaka ti: Minu Widi. Mose wesisa luse luandi va kisinga. Muna tempelo, mutu wutelama va ntuala nkangu wutubaka ti: Minu Widi. Nkangu wubonga matadi. Nkangu wusia kondwa bakula mambu Yesu katuba ko. Nkangu wubakula mambu ma Yesu mu kieleka. Nkangu wusambisa mambu ma Yesu ti mafwene mu lozwa matadi. Bika mona diaka ti Yesu kasia tuba ko ti: "Kuna vika Abalahami kabaka ko luzingu, Minu WIDI." Yesu wutuba ti: Minu WIDI.)

MFIAULU WA NLONGO

1. Kuyantika 1:26 — Ozo Nzambi wutuba: Tuvanga muntu mu mfwani eto:

- a) landila kifwani kieto
- b) tala, diau diavwa diambote kikilu
- c) mu mfwani a Nzambi kavanga yandi

2. Genese 16:13 — Ayi yandi wutela nkumbu ya Mfumu wansamunanga kaka:

- a) Ngeye Nzambi, weta kumbona
- b) Mono mumona Nzambi meso na meso
- c) Yayi mono; tumina mono

3. Exodo 3:14 — Ye Nzambi wutuba kwa Moyize:

- a) Mono i Nzambi a se diaku
- b) MONO I MONO
- c) Minu i Mfumu, ye kaki mosi ko wankaka

4. Yoane 8:58 — Yesu wakamba kuba: Kiedika, kiedika ndikulukamba:

- a) Tata'aku Abalayama wuyangalala mu mona lumbu kiame
- b) Tuamina Abalahama kabakala, mono kena
- c) Kena muntu wummona Nzambi ntangwa yamosi ko

5. Bazuzi 13:22 — Ayi Manoya wukamba nkento andi: Tufweti fwa kiedika:

- a) kadi mono ndi muntu wa bididi bisumuka
- b) kadi buangu kioki wutelamana i ntoto wa nlongo
- c) kadi tumueni Nzambi

6. Yosua 5:15 — Ayi mfumu ya nkangu ya Mfumu wukamba Yosua:

- a) Katula kiatu kiaku mu kulu kiaku
- b) Ngeye wena kwa beto, voti kwa bambeni beto?
- c) Vutuka kwa mfumu'aku wa nkento

7. Genese 22:8 — Nzambi kalukua mona mameme mandi mu diambu dia dikabu dia ntinu:

- a) ye wateka yo va mwana andi Isaki
- b) buna bawu buadi bakwenda va kimosi

c) tala tiya ye nti

MVUTU MIA KIELEKA: 1-a, 2-a, 3-b, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

NKIYA LONGOKA YAYI YIKABWANANGA

BUEVI KINZENZO KISONGANGA KIEZILA: NTI WUTULU VA MONGO WA ISAKI (GENESI 22:6) YE KULUSU KIATULU VA MONGO WA MUANA (YOANE 19:17). KINZENZO KIAMONIKA VA MONGO. NITU YAMONIKA KUNA NGANDA YA MBANZA.

--> NZILA YA LEKANA: "BETO" YE "ETO" BIA NGENESI 1:26, ESİKAMA YE "PFUMU MOSI KAKA" WA DETELONOME 6:4, WUZIBULA NZILA MU LONGOKA MU BUFUANA BUA NZAMBI. BUFUANA BUA NZAMBI I NZAMBI MOSI KAKA, YE TATA, MWANA, YE MPEVE YAVELELA BATELAMANGA BONSO BANTU BATATU BANSITU MU NKAND'A NZAMBI WAMVIMBA. LONGOKA YAYI YISIMBA KAKA MBATA YA LONGOKA YAYINA YAMVIMBA.

--> LUSENGULUKU LULENDA BA: YAKOBO WUYUVULA MUTU WOWO BAKEBADIKANGA MU KABA 32 DIAMBU DI DIZINA DIANDI VEKA, VAYI WUTOMBOLO (KABA 32:29). MANOYA WUYUVULA MBASI YA YAVE DIAMBU DI DIZINA DIANDI VEKA, VAYI WUKAMBULU TI DIZINA DIADI PILIY (H6383), DIADIDI DIAMBU DI LUSITUSU DI KAMBU ZABAKANA (BASAMBIZI 13:18). OZAYA BOSI WUTUBA TI MWANA WUBUTUKILU BETO WELA TEDULUA LUSITUSU, PELE (H6382), MU MUANZI WUMOSI WOWO (YESAYA 9:6). DIZINA DIADI DIAKIKINU MU KINKULU KI NTETE DIAZABIKISU VA YILU MWANA WUMOSI WAMVUTUKA. KU NSUKA A NKAND'A NZAMBI, BUNA YESU WETI KUENDA TUKA KU DIYILU, WUSIDI KUVUA DIZINA DI KAMBU MUTU ZABA VAYI YANDI VEKA KAKA (LUSENGULU 19:12). DIZINA DIDIODIO DIVIDI, VAYI DIZINA DIDIODIO DIAKIDI DIYIDIDI TONA KULUKA DIAMBU LONGUKUSU KADI VWIDI.

MAVOVO MAMFUNU MA KIGILEKI

“wubutuka mosi” — G3439 monogenes — wubutuka mosi kaka; wumosi mu mutindu andi; kaka mosi mu kimutu kiandi

Monogenes disadulwanga mu diambu dia Muana. Monogenes disadulwanga mu diambu dia Isaki mu Baebreo 11:17.

“wazayisa” — G1834 exegeomai — mu twadisa ku nganda; mu natina ku nganda; mu samuna mu bufuana; mu zabikisa

Ka mosi wamona Nzambi ko. Mwan'a mosi kaka wanata Nzambi ku mbazi kuna Nzambi lenda monika.

MAMBU MA MFUNU MA KIHEBELE

“mbasi / ntumwa” — H4397 malak — mutumua; nsangi; mbasi

Mvovo wawu wusonga kisalu, ke fu ko. Mvovo wawu wusadilwa mu bantu. Mvovo wawu wusadilwa mu mimbikudi. Mvovo wawu wusadilwa mu bimbwetete bia zulu. Mvovo wawu, mu yandi kaka, ke wusonganga ko INKI mutu watumwa keti nki. Mvovo wawu, mu yandi kaka, wusonganga kaka vo mutu wawu watumwa. Masonuku ma Nkand'a Nzambi mazingilanga mo mafwanana kusonga ndambu yankaka. Masonuku ma Nkand'a Nzambi mazingilanga mo masonganga ndambu yankaka mu masolo mama.

“Nzambi” — H430 elohim — Nzambi; binzambi; Nzambi yakieleka

Elohim i mvovo wa masonga (plural). Elohim wasadilwanga mbala na mbala mu diambu dia Nzambi wamosi wakieleka, va kimosi ye masonga ma sungula. Mvovo yayi kibeni wenatanga luzingu lunlongo lulongokolo lwa disi lwaki.

“mosi” — H259 echad — mosi; kutakana; wa ntete

Echad i mvovo wena mu "Pfumu Nzambi eto i Pfumu mosi." Echad i mvovo wumosi wusadilu mu masika ye nsuka mu tedila lumbu KIMOSI. Echad i mvovo wumosi wusadilu mu bakala ye nkazindi mu kituka nitu KIMOSI.

“mwana mosi” — H3173 yachiyd — kaka; wamosi kaka; wa yandi veka; wazolwa

Kimvuka kya Zula (Genesis) 22 kikutubila Isaki vo "mwan'aku wa mosi kaka" mbadika tatu. Yachiyd disongidila mosi kaka ye kaka.

“nti” — H6086 ets — nti; nti wa kutunga; mabaya; mbaka; lusanga

Ets i diambu dimosi dia Ki-Ebeleo dinsonganga nti wunzinga ye nti wubongwa (wuzengwa). Ets i diambu dia nti wowo Abalahami katudila va yilu Isaki.

“mansueki / diambu dia lusakumunu” — H6383 piliy — nsiwu; nsiwu kikilu mu zaba
Piliy i mvovo wa mbasi ya Mfumu kavana Manoa mu songa nkumbu'andi. Piliy weti tuka mu muanzi mosi ye nkumbu pele mu Yisaya 9:6.

“mfumu / mwana ntinu” — H8269 sar — muntu wa ntu; mfumu; kapitene; mfumu a kimfumu; ntinu
Sar i dizina di mbeni yamikinu wutedilanga muntu wusimbidi nsonso vana nzila ya Yeliko.

“MONO NDI” — H1961 hayah — kuba; kuzinga; kukituka
Hayah i mbongo yankulu ku nsi ya "MONO NGYENA YINA MONO NGYENA" ku mbazu yayoka.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Yombe: Biblica® Open Nkanda wu Moyo, Nguizani Yimona ayi Minkunga 2002 (Bible) (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).